Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 14.2.2022 ja 21.2.2022, LVM2021-00561

Lausunto Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi, asetuksen (EU) 2021/1153 ja asetuksen (EU) 913/2010 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 1315/2013 kumoamisesta sekä Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) laajentamisesta kolmansiin maihin

Asia: U 16/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi, asetuksen (EU) 2021/1153 ja asetuksen (EU) 913/2010 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 1315/2013 kumoamisesta

Rautatieliikenteen infrastruktuuri

Etelä-Karjalan liitto pitää rautateiden ydinverkon sähköistämisvaatimusta ja henkilöliikenneradoilla 160 km/h nopeutta koskevaa vaatimusta perusteltuina. Myös suurten raidehankkeiden suunnittelua varten perustettujen hankeyhtiöiden oikolinjausten suunnittelukohteiden sisällyttäminen laajennettuun ydinverkkoon on perusteltua. Ydinverkolla vaatimukset olisi täytettävä vuoden 2040 loppuun mennessä ja kattavalla verkolla vuoteen 2050 mennessä.

Etelä-Karjalassa rautateiden ydinverkkoon kuuluu Luumäki–Vainikkala rataosuus. Muilta osin maakunnan alueella oleva rataverkko on kattavassa verkossa. Etelä-Karjalan osalta sähköistämisvaatimus koskee Imatra–Imatrankoski–raja rataosuutta ja nopeudennostovaatimus koskee Luumäki–Joutseno, Luumäki–Vainikkala ja Imatra–Joensuu rataosuuksia. Rataosien sähköistys- ja nopeudennostotoimenpiteet on asetettu tavoitteeksi myös Liikenne 12 -suunnitelmassa ja kyseiset hankkeet ovat myös valtion väyläverkon investointiohjelmassa vuosille 2022–2029.

Kauppakatu 40 D
53100 Lappeenranta
Finland

Y-tunnus 0869462-5

etunimi.sukunimi@ekarjala.fi
kirjaamo@ekarjala.fi
www.ekarjala.fi

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/47c569e7-b146-4149-be0c-d3d0c07fe141
VISMA Sign
www.vismasign.com

Etelä-Karjalan liitto on aiemmin esittänyt, että Luumäki–Imatra–Imatrankoski-raja rataosuus sisällytetään rautateiden ydinverkkoon. Tätä ei ole huomioitu esityksessä. Meriliikenteen pahentunut konttipula on johtanut junaliikenteen ruuhkautumiseen Aasian ja Keski-Euroopan välillä, ja Aasiasta tuodaan entistä enemmän rahtia Eurooppaan Suomen kautta. Konttijunaliikenne Vainikkalan rajanylityspaikalla tuplaantui viime syksyn aikana, ja arviona on liikenteen kymmenkertaistuminen tulevien vuosien aikana. Koska Vainikkala on jo nyt ajoittain tukossa, tulee uusi liikenne ohjautumaan suurella todennäköisyydellä Imatran rajanylistyspaikan kautta. Rautateiden ydinverkon jatkaminen Luumäeltä Imatran rajanylityspaikalle olisikin kansainvälisten kuljetusten sujuvuuden kannalta erittäin tärkeä asia.

Väyläviraston investointiohjelmaan sisältyvät Etelä-Karjalan rautatiehankkeet täyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa esitetyt suuntaviivat ja tekniset vaatimukset TEN-T-verkolle, joten Luumäki–Imatra–Imatrankoski-raja rataosuus olisi mahdollista lisätä rautateiden ydinverkkoon. Suomen kaltaiselle maalle vientiä mahdollistavat infrastruktuurit ovat poikkeuksellisen tärkeitä ja satamien lisäksi tulisi turvata myös kansainvälisten rautatiekuljetusten sujuvuus. Laajennettuun ydinverkkoon esitetään suurten raidehankkeiden oikolinjauksia, ja samaan aikaan olisi hyvä huolehtia myös siitä, että olemassa oleva rataverkko on kriittisimmiltä osiltaan vähintään samalla tasolla. Keväällä 2021 käydyissä valtion ja alueiden välisissä TEN-T-asetusuudistusta koskevissa keskusteluissa Luumäki–Imatra–Imatrankoski-raja rataosuus oli vielä mukana, kun valtio arvioi mahdollisia ydinverkkoon ja kattavaan verkkoon tehtäviä muutostarpeita sen mukaisesti, että TEN-T-verkko palvelisi Suomen liikenneverkon kehittämistä ja rahoitussaantoa mahdollisimman hyvin. Olisi hyvä, että kyseinen rataosuus lisättäisiin Suomen esitykseen.

Etelä-Karjalan liitto esittää, että Luumäki–Joutseno rataosuuden suunnittelu tulee käynnistää mahdollisimman nopeasti, jotta nyt käynnissä olevan Luumäki–Imatra-ratahankkeen perusparannusosuudella välillä Luumäki–Joutseno ei tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka joudutaan purkamaan seuraavassa vaiheessa. Myös Imatra–Joensuu välillä olisi kustannustehokkainta tehdä perusparannus- ja nopeudennostotoimenpiteet yhtäaikaisesti.

Sisävesiliikenteen infrastruktuuri

Etelä-Karjalan liitto pitää hyvänä, että asetusehdotuksen mukaan Suomessa kattavan verkon sisävesisatamia olisivat Lappeenranta ja Joensuu. Lappeenrannan satama täyttää sisävesiliikenteen satamille asetetun vuosittaisen rahtimäärän (vähintään 500 000 tonnia). Molemmat satamat sijaitsevat TEN-T-sisävesiväylän varrella ja on kytketty maantie- ja rataverkkoon, eli täyttävät näiltä osin asetuksen vaatimukset.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/47c569e7-b146-4149-be0c-d3d0c07fe141

VISMA Sign
www.vismasign.com

Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen ja vedenpinnan nosto mahdollistavat nykyistä suurempien alusten liikennöinnin, mikä parantaa myös vesiliikenteen kilpailukykyä. Samoin jäänmurron kehittäminen Saimaan alueella on jo nyt mahdollistanut liikennekauden pidentymisen, mikä mahdollistaa osaltaan pitemmän liikennekauden ja rahtimäärien kasvun.

Maantieliikenteen infrastruktuuri

Etelä-Karjalassa ei ole ydinverkkoon kuuluvia maanteitä. Kattavaan verkkoon maakunnan maanteistä kuuluvat valtatie 6 sekä rajanylityspaikoille vievät tiet valtatie 13 välillä VT6–Nuijamaa ja kantatie 62 välillä VT6–Imatran raja-asema. Näistä ainoastaan valtatie 6 on pääväyläasetuksessa. Myös Suomen EU-ulkorajan vilkkaimmalle rajanylityspaikalle johtava valtatie 13 välillä VT6–Nuijamaa tulisi saada pääväyläasetukseen.

Kattavan verkon maanteille on asetettu kovat tekniset vaatimukset, joille jäsenvaltion hakemuksesta voidaan myöntää poikkeuksia täytäntöönpanoasetuksilla erityisesti, jos liikennemäärä tiellä ei ylitä 10 000 ajoneuvoa vuorokaudessa tai jos on erityisiä maantieteellisiä tai fyysisiä esteitä. Etelä-Karjalan liiton näkemys on, että ainakin osalle maakunnan teistä tällaisia poikkeuksia voidaan hakea.

Lentoliikenteen infrastruktuuri

Lappeenrannan lentoasema on yksi Suomen 18:sta kattavan verkon lentoasemasta. Se on ainoa suomalainen yksityisomisteinen asema, josta lennetään reittilentoja maailmalle ympäri vuoden. Lappeenrannan lentoasema oli vuoden 2021 tilastoissa Suomen seitsemänneksi vilkkain kansainvälinen lentoasema. Ympärivuotisessa liikenteessä se oli kolmanneksi vilkkain, koska Kittilän, Rovaniemen, Ivalon ja Kuusamon matkustajamääristä 90–99 % muodostui joulukuun matkustajista.

Rajaliikenteen infrastruktuuri

Sujuvat yhteydet rajanylityspaikoille tulee turvata. Rajanylityspaikat ovat tärkeitä liikenteen solmukohtia. Koronarajoituksista huolimatta tavaraliikenne rajanylityspaikoilla on ollut vilkasta, osalla ylityspaikoista jopa vilkkaampaa kuin ennen koronapandemiaa. Etelä-Karjalan kautta kulkee suuri osa Suomen EU-ulkorajan ylittävästä liikenteestä, minkä vuoksi yhteydet rajanylityspaikoille pitää olla kunnossa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/47c569e7-b146-4149-be0c-d3d0c07fe141

VISMA Sign
www.vismasign.com

Asia: E 141/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) laajentamisesta kolmansiin maihin

Etelä-Karjalan näkökulmasta TEN-T-verkon laajentaminen kolmansiin maihin koskee erityisesti Saimaan syväväylää ja kanavaa, jotka ovat nykyisin TEN-T-ydinverkkoa ainoastaan Suomen puolella. Saimaan kanava tulisi saada kokonaisuudessaan osaksi TEN-T-ydinverkkoa, jolloin se yhdistyisi luontevasti eurooppalaiseen merenkulkualueeseen (nykyisin Merten moottoritie, MoS).

Erityisesti tavaraliikenteen kannalta olisi tärkeää huolehtia siitä, että väyliä kehitetään samaan tahtiin EU-ulkorajan molemmin puolin. Liikennemäärien ja tavaravirtojen kasvaessa on entistä tärkeämpää tarkastella liikennejärjestelmää yhtenä kokonaisuutena rajan molemmin puolin.

Etelä-Karjalan liitto pitää hyvänä, että Väylävirasto on laatimassa selvitystä maamme poikittaisliikenneyhteyksistä. Suhteellisen pienillä investoinneilla on mahdollista saada suora yhteys Vaasasta Imatran rajanylityspaikalle ja sitä kautta Venäjälle ja kauemmaksi Aasiaan.

Satu Sikanen
maakuntajohtaja

Kauppakatu 40 D
53100 Lappeenranta
Finland

Y-tunnus 0869462-5

etunimi.sukunimi@ekarjala.fi
kirjaamo@ekarjala.fi
www.ekarjala.fi

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/47c569e7-b146-4149-be0c-d3d0c07fe141
VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 4 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Satu Hanna Maria Sikanen
2735a14d-74c8-4fe9-95aa-fda885d52f09 - 2022-02-24 08:49:50 UTC +02:00
BankID / MobileID - 161d9515-5c6a-4f5b-8df2-edc27b5a568f - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende